Monitor ZZP'ers Bouw

2019, eerste halfjaar

eib
Economisch Instituut
voor de Bouw

Het auteursrecht voor de inhoud berust geheel bij de Stichting Economisch Instituut voor de Bouw. Overnemen van de inhoud (of delen daarvan) is uitsluitend toegestaan met schriftelijke toestemming van het EIB. Het is geoorloofd gegevens uit dit rapport te gebruiken in artikelen en dergelijke, mits daarbij de bron duidelijk en nauwkeurig wordt vermeld.

Februari 2020

Monitor ZZP’ers Bouw

2019, eerste halfjaar

Vera Uunk

Economisch Instituut
voor de Bouw

Inhoudsopgave

Woord vooraf 7

1 Conclusies op hoofdlijnen 9

2 Ontwikkeling aantal zzp'ers 11

3 Totaal bouwnijverheid 13
3.1 Gewerkte uren per week 13
3.2 Gewerkte weken 13
3.3 Uurtarieven 14
3.4 Omzet en bruto inkomen 15
3.5 Orderportefeuille 16
3.6 Belemmeringen en toekomstplannen 17

4 Algemene bouw 19
4.1 Gewerkte uren per week 19
4.2 Gewerkte weken 19
4.3 Uurtarieven 20
4.4 Omzet en bruto inkomen 21
4.5 Orderportefeuille 22
4.6 Belemmeringen en toekomstplannen 23

5 Gespecialiseerde bouw 25
5.1 Gewerkte uren per week 25
5.2 Gewerkte weken 25
5.3 Uurtarieven 26
5.4 Omzet en bruto inkomen 27
5.5 Orderportefeuille 28
5.6 Belemmeringen en toekomstplannen 29

6 Grond-, water- en wegenbouw 31
6.1 Gewerkte uren per week 31
6.2 Gewerkte weken 32
6.3 Uurtarieven 32
6.4 Omzet en bruto inkomen 33
6.5 Orderportefeuille 34
6.6 Belemmeringen en toekomstplannen 34

Bijlage 37

Begrippenlijst 39

Woord vooraf

De monitor ZZP'ers Bouw betreft een halfjaarlijkse conjunctuurmeting onder zelfstandigen zonder personeel (zzp'ers) werkzaam in de bouw. Het onderzoek is uitgevoerd in opdracht van de partijen betrokken bij de CAO Bouw en Infra. Deze meting is verricht in de maanden augustus tot en met oktober 2019 en betreft vragen over de ontwikkelingen in het eerste halfjaar van 2019.

De laatste jaren is het aantal personen dat als zzp'er in de bouw actief is sterk toegenomen. Het aantal zzp'ers is in het eerste halfjaar van 2019, na een lichte daling in het tweede halfjaar van 2018, weer toegenomen en ligt hiermee hoger dan het aantal zzp'ers in het eerste halfjaar van 2018. Afhankelijk van de toegepaste definitie gaat het om een groep van ongeveer 155.000 ondernemingen zonder personeel die inmiddels een belangrijke schakel vormen in het productieproces van de bouw. Het conjunctuuronderzoek schetst een beeld van de sociaal-economische positie van de zzp'ers aan de hand van kenmerken die in de tijd kunnen worden gevolgd.

1 Conclusies op hoofdlijnen

In het eerste halfjaar van 2019 is het aantal zzp'ers, na een lichte daling in het tweede halfjaar van 2018, toegenomen en ligt hiermee 6% hoger dan in het eerste halfjaar van 2018. De toename van het aantal zzp'ers was procentueel het sterkst in de grond-, water- en wegenbouw. De uurtarieven en de gewerkte uren per week zijn gestegen in het eerste halfjaar van 2019. Het gemiddelde maandelijkse bruto inkomen ligt op € 6.350. De bezettingsgraad is erg hoog gebleven in het eerste halfjaar van 2019. Daarnaast is de orderportefeuille met één week gedaald.

Tabel 1.1 Overzichtstabel kengetallen zzp'ers naar sector, eerste halfjaar 2019

	Totale bouw	Algemene bouw	Gespecialiseerde bouw	Grond-, water- en wegenbouw
Aantal zzp'ers*	155.268	66.477	81.501	7.290
Bezetting				
Gewerkte uren per week	42	42	41	43
Gewerkte weken per halfjaar	23	23	23	23
Bezettingsgraad	97%	97%	97%	98%
Uurtarieven				
Gemiddelde	43,66	43,02	44,45	42,30
Hoogste	46,33	44,69	48,31	42,81
Laagste	40,80	39,90	41,84	38,84
Inkomen				
Maandelijks bruto inkomen**	€ 6.350	€ 6.250	€ 6.400	€ 6.450
Orderportefeuille				
Werkvoorraad in weken	18	19	17	19

*Bron KvK, gemeten aan het eind van het eerste halfjaar van 2019
**Betreft een berekend gemiddelde per maand van de omzet uit arbeid

Bron: EIB

Bezettingsgraad op hoog niveau

- Het aantal gewerkte uren per week is in het eerste halfjaar van 2019 met ruim een half uur gestegen. Daarmee ligt het gemiddelde aantal gewerkte uren per week op 41½. De stijging van het aantal gewerkte uren was met name bij de zzp'ers in de gww-sector sterk. Hiermee ligt het gemiddeld aantal gewerkte uren per week in de gww-sector ongeveer één uur hoger dan in de andere bouwsectoren.
- Het gemiddelde aantal gewerkte weken per halfjaar is in het eerste halfjaar van 2019 opnieuw constant gebleven. Al sinds begin 2016 wordt gemiddeld per halfjaar 23 van de 26 weken gewerkt door zzp'ers in de bouw.

- De bezettingsgraad - het aantal gewerkte uren afgezet tegen dat wat potentieel mogelijk geweest zou zijn bij volledige bezetting - is met 6%-punt gestegen naar 97%. Hiermee ligt de bezettingsgraad op een historisch hoog niveau.

Stijging uurtarieven

- Het gemiddelde uurtarief is in het eerste halfjaar van 2019 gestegen met ruim € 1. Hiermee lag het gemiddelde uurtarief op € 43,50. Ruim de helft (60%) van de zzp'ers hanteerde een uurtarief hoger dan € 40.
- Het verschil tussen het laagste en het hoogste uurtarief is in het eerste halfjaar van 2019 toegenomen. Dit komt doordat het laagste uurtarief gelijk is gebleven (€ 41) en het hoogste uurtarief verder is gestegen (€ 46).

Omzet gestegen, bruto inkomen licht gedaald

- De berekende omzet (op basis van het aantal gewerkte uren, weken en het uurtarief) nam met ruim 5% toe in het eerste halfjaar van 2019. Met name in de gww-sector was de stijging van de omzet hoog: bijna 11%. In de gespecialiseerde bouw en de algemene bouw nam de omzet met respectievelijk 6% en 4% toe. De omzetstijging in de gww-sector is met name te wijten aan de stijging van het aantal gewerkte uren per week en het gemiddelde uurtarief. In de gespecialiseerde bouw en de algemene bouw lag de reden voor de omzet-stijging met name bij de stijging van het uurtarief.
- Ruim 40% van de omzet werd in het eerste halfjaar van 2019 verkregen uit het onderhoud en nieuwbouw van gebouwen. De woningbouw en de infrastructuur waren elk goed voor ongeveer 30% van de omzet. In de algemene bouw en de gespecialiseerde bouw heeft de woningbouw het meest bijgedragen aan de omzet (ruim de helft) en in de gww-sector de infrastructuur (bijna 75%).
- Het gemiddelde bruto inkomen per maand is in het eerste halfjaar van 2019 licht gedaald en lag daarmee op ruim € 6.350. Het bruto inkomen lag met € 6.450 het hoogst in de gww-sector

Werkvoorraad gedaald maar wordt positief beoordeeld

- De gemiddelde werkvoorraad is in het eerste halfjaar van 2019 gedaald. De order-portefeuille van zzp'ers in de bouw bedroeg gemiddeld 18 weken, dit is een daling van één week ten opzichte van het tweede halfjaar van 2018. In de algemene bouw is de werkvoorraad fors gedaald, met drie weken naar 18½ week. Ook in de gww-sector is de werkvoorraad gedaald, met bijna twee weken naar ongeveer 19 weken. De werkvoorraad in de gespecialiseerde bouw is daarentegen gestegen, met bijna één week naar ruim 17 weken.
- Bijna 60% van de zzp'ers gaf aan de huidige werkvoorraad als 'normaal' te zien voor de tijd van het jaar. Daarnaast gaf ongeveer 30% van de zzp'ers aan dat de werkvoorraad 'groot' is. De grote werkvoorraad zorgt er het laatste halfjaar voor dat de marktverwachtingen worden getemperd. Ongeveer 10% van de zzp'ers verwacht dat de markt zal afzwakken (dit is een toename van 8%-punt ten opzichte van het tweede halfjaar van 2018). Nog eens 10% van de zzp'ers verwacht dat de markt verder zal aantrekken. Twee op de drie zzp'ers verwacht dat de markt gelijk zal blijven.

Weinig zzp'ers ondervinden belemmeringen, meerderheid blijft zzp'er

- Ruim drie op de vier zzp'ers gaf aan geen belemmeringen te ondervinden bij de uitvoering van het beroep. Het aandeel van de zzp'ers dat aangaf geen belemmeringen te ondervinden tijdens de uitvoering van hun werk is hiermee, ten opzichte van het tweede halfjaar van 2018, gedaald met ruim 10%-punt. De belangrijkste belemmeringen zijn de administratieve lasten, de concurrentie van buitenlandse zzp'ers en regelgeving.
- Net als de afgelopen twee jaar verwachtte ongeveer twee derde van de zzp'ers door te blijven werken als zzp'er. Ongeveer 15% gaf aan nog niet te weten wat zij in de toekomst gaan doen. Daarnaast verwacht ongeveer 10% van de zzp'ers met pensioen te gaan aankomend jaar.

2 Ontwikkeling aantal zzp'ers

In het eerste halfjaar van 2019 stonden 155.268 zzp'ers ingeschreven in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel (KvK)[1] als ondernemer in bouw. Na de lichte daling in het tweede halfjaar van 2018 vond er een stijging van 7% plaats in het eerste halfjaar van 2019. In de grond-, water- en wegenbouw is het aantal zzp'ers procentueel het sterkst toegenomen (11%). In de algemene en de gespecialiseerde bouw zijn het aantal zzp'ers ook toegenomen.

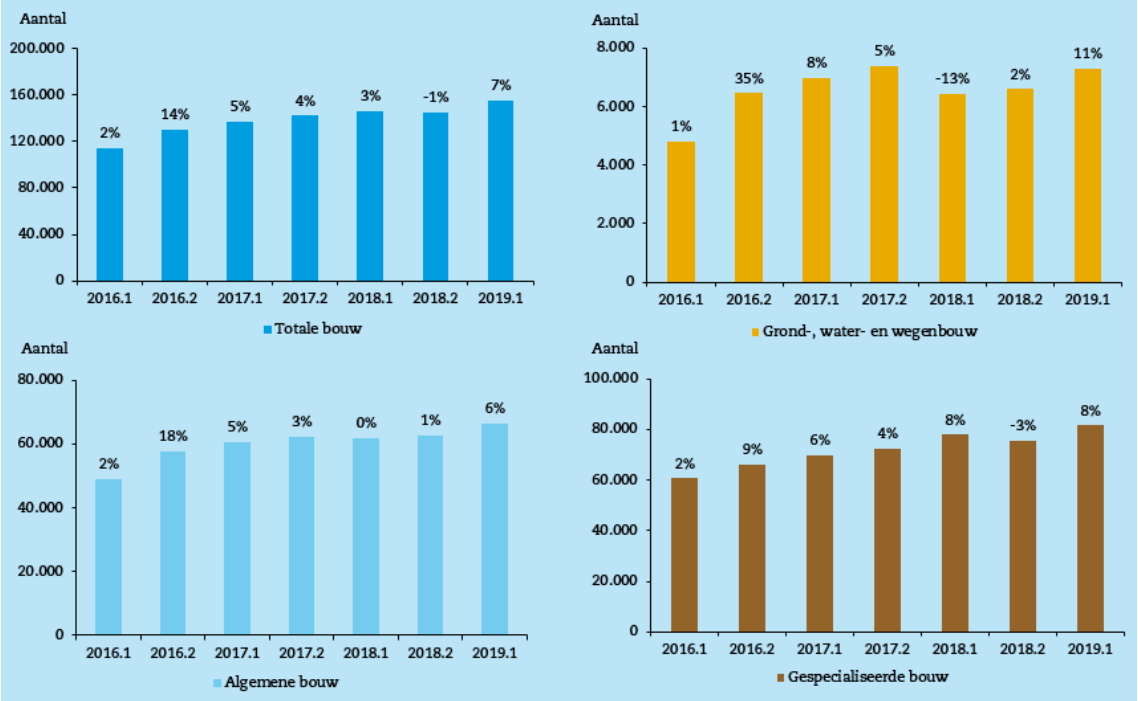

[1] Bron voor het aantal zzp'ers ingeschreven bij de KvK is Company.info.

Aantal zzp'ers in de bouw

In tabel 2.1 is een overzicht opgenomen van het aantal zzp'ers in de bouw volgens het CBS en de KvK.

Tabel 2.1 Aantal zelfstandigen in de bouw naar diverse bronnen[1]

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Bedrijven met één werkzame persoon, CBS[2]	110.300	112.910	118.405	126.700	130.800	139.120	150.535
Aantal zzp'ers, CBS[3]	97.500	102.300	107.400	.	.	.	.
Aantal eenmans-zaken KvK[4]	77.034	85.805	97.665	112.327	135.837	142.001	155.268

[1]Per 1 januari
[2]CBS bedrijvendemografie
[3]CBS zelfstandigen zonder personeel exclusief directeur/grootaandeelhouders; inkomen, persoonskenmerken, bedrijfstak
[4]Company Info eenmanszaken met 0 en 1 werkzame persoon

Bron: CBS en KvK, bewerking EIB

3 Totaal bouwnijverheid

3.1 Gewerkte uren per week

Aantal gewerkte uren gestegen
Het gemiddeld aantal gewerkte uren is in het eerste halfjaar van 2019 gestegen ten opzichte van het tweede halfjaar van 2018 met ruim een half uur per week. Daarmee ligt het gemiddeld aantal gewerkte uren per week op 41½, dit is hetzelfde niveau als in het eerste halfjaar van 2018. Ruim de helft van de zzp'ers werkte tussen 31 en 40 uur per week (52%). Daarnaast werkte ongeveer één op de vier zzp'ers meer dan 40 uur per week.

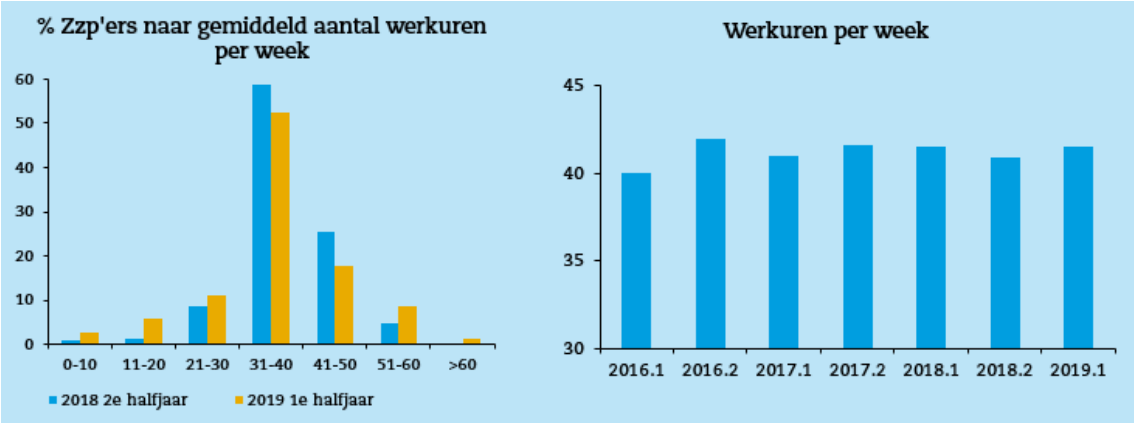

Bezettingsgraad gestegen
De bezettingsgraad, het aantal feitelijk gewerkte uren als aandeel van het aantal uren tijdens een volledig bezette werkweek, is in het eerste halfjaar van 2019 met 6%-punt gestegen naar 97%. Hiermee ligt de bezettingsgraad hoger dan in het eerste halfjaar van 2018 (94%), die in historisch perspectief erg hoog te noemen was.
Het aandeel zzp'ers dat aangaf volledig bezet te zijn is fors gestegen in het eerste halfjaar van 2019 ten opzichte van het tweede halfjaar van 2018. Daarnaast is de bezetting in het eerste halfjaar van 2019 ook hoger dan in het eerste halfjaar van 2018 (76%).

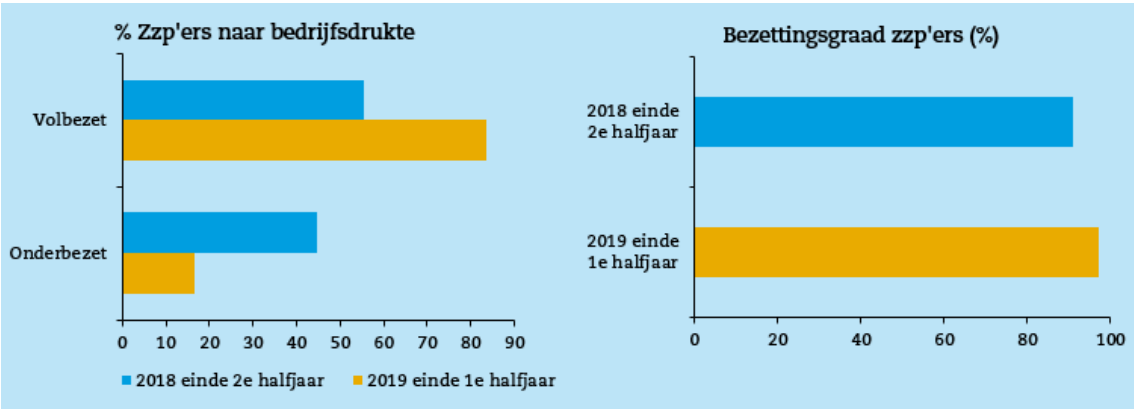

3.2 Gewerkte weken

Aantal gewerkte weken constant gebleven
Het gemiddeld aantal gewerkte weken is in het eerste halfjaar van 2019 wederom constant gebleven. Sinds begin 2016 wordt gemiddeld 23 van de 26 weken per halfjaar gewerkt. Het

aandeel zzp'ers dat alle 26 weken heeft gewerkt, is gestegen met 11%-punt en ligt hiermee weer op het niveau van het eerste halfjaar van 2018. Hiertegenover stond een daling van 12%-punt in het aandeel zzp'ers dat 21 tot 25 weken heeft gewerkt. Het aandeel van de zzp'ers dat meer dan 20 weken heeft gewerkt blijft hiermee stabiel in het eerste halfjaar van 2019.

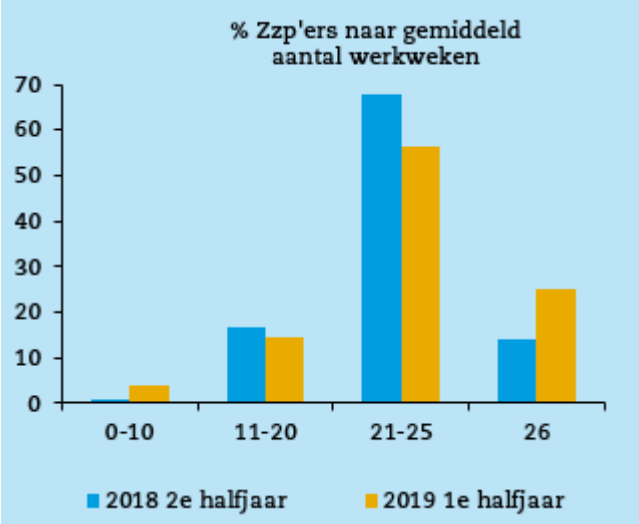

3.3 Uurtarieven

Uurtarief gestegen
Het gemiddelde uurtarief van zzp'ers in de bouw is in het eerste halfjaar van 2019, na een daling in het tweede halfjaar van 2018, met ruim € 1 gestegen naar € 43,50 en ligt hiermee vlak boven het niveau van het eerste halfjaar van 2018.
De meerderheid van de zzp'ers (60%) hanteerde een uurtarief hoger dan € 40. Het aandeel van de zzp'ers dat een hoog uurtarief (> € 40) hanteerde is in het eerste halfjaar van 2019 met 4%-punt gestegen ten opzichte van het tweede halfjaar van 2018. Het lage uurtarief (€ 0 - € 30) werd door 6% van de zzp'ers gehanteerd.

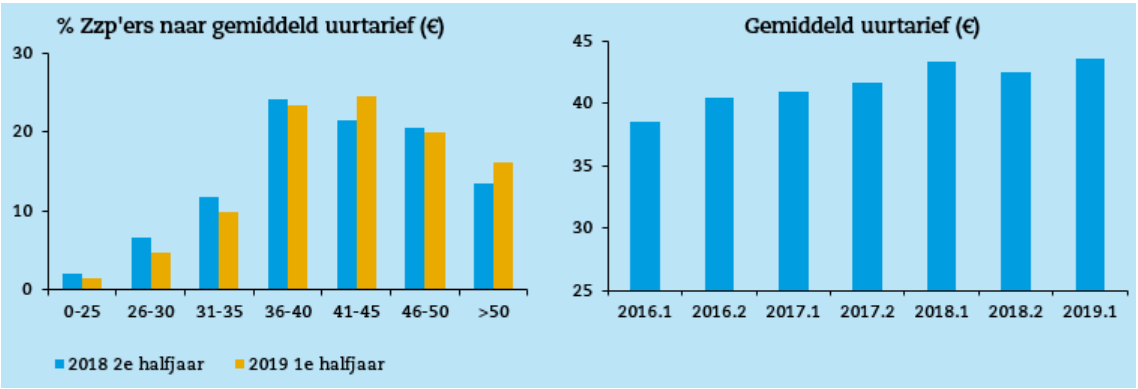

Laagste uurtarief gelijk gebleven en hoogste uurtarief gestegen
In het eerste halfjaar van 2019 is het laagste uurtarief voor het eerst sinds 2016 niet verder gestegen. Het laagste uurtarief blijft € 41. Het hoogste uurtarief is, na een lichte daling in het tweede halfjaar van 2018, gestegen en kwam daarmee uit op ruim € 46. Het verschil tussen het hoogste en het laagste uurtarief is toegenomen naar € 5,50.

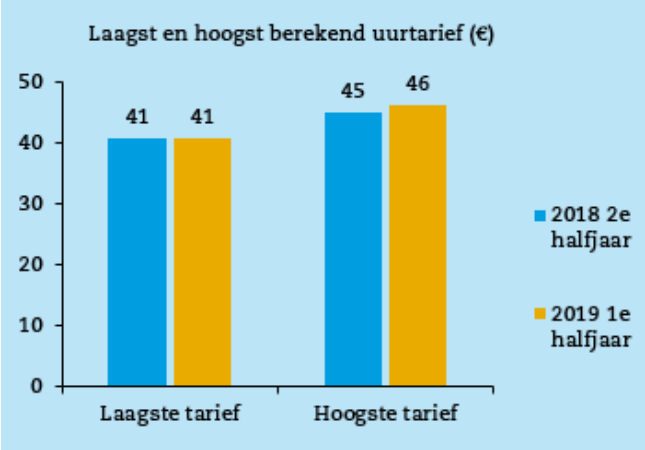

3.4 Omzet en bruto inkomen

Omzet gestegen

De berekende omzet per zzp'er (op basis van het aantal gewerkte uren, gewerkte weken en het uurtarief) vertoonde, na een daling van 3% in het tweede halfjaar van 2018, een forse stijging in het eerste halfjaar van 2019 (ruim 5%). De voornaamste reden hiervoor is de stijging van het uurtarief. Daarnaast droeg de stijging van het aantal gewerkte uren per week ook bij aan de stijging van de berekende omzet.

Het grootste deel van de omzet kwam voort uit het onderhoud en de nieuwbouw van gebouwen (42%) in het eerste halfjaar van 2019. Dit is een stijging van 15%-punt ten opzichte van het tweede halfjaar van 2018. De woningbouw en infrastructuur waren elk goed voor ongeveer 30% van de omzet, dit is een lichte daling ten opzichte van het tweede halfjaar van 2018.

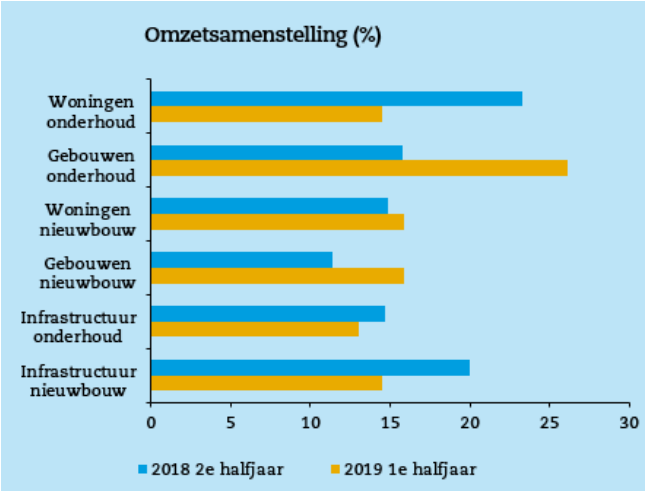

Bruto inkomen licht gedaald

Het gemiddelde bruto inkomen per maand is in het eerste halfjaar van 2019 licht gedaald en lag daarmee op ruim € 6.350. Bijna de helft van de zzp'ers verdiende tussen € 5.000 en € 7.500 per maand, net als in het tweede halfjaar van 2018. Een daling van 12%-punt is te zien in het aandeel zzp'ers dat meer dan € 7.500 verdiende.

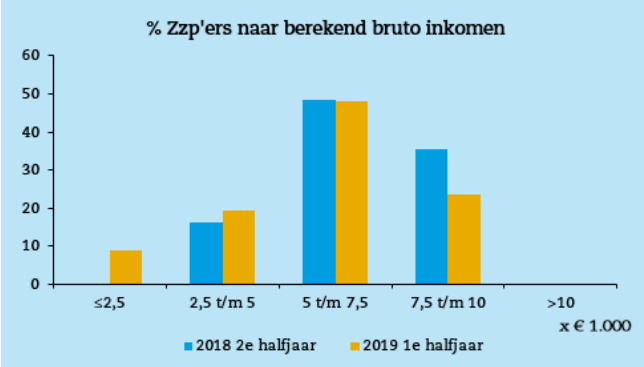

De karakteristieken van de zzp'ers naar bruto maandinkomen in het eerste halfjaar van 2019

Wat is de reden dat sommige zzp'ers een hoger maandinkomen hebben dan andere? Is dit te wijten aan het aantal gewerkte uren per week? Of ligt het inkomen van zzp'ers zo hoog doordat zij een hoger uurloon rekenen?
In onderstaande figuren is te zien dat zowel het aantal gewerkte uren als het gemiddelde uurtarief bijdragen aan het hoge inkomen van zzp'ers.
Bijna drie op de vier zzp'ers die meer dan € 8.000 per maand verdiende, had een uurloon van meer dan € 40. Ter vergelijking: van de zzp'ers die minder dan € 4.000 per maand verdienden hanteerde 30% een uurloon van meer dan € 40.
Daarnaast werkten zzp'ers met een hoog inkomen ook meer uren per week. Bijna 70% van de zzp'ers met een hoog inkomen werkte meer dan 40 uur per week. Onder zzp'ers met een laag inkomen werkte maar 2% meer dan 40 uur.
Het hogere maandloon lijkt niet eenduidig te wijden aan ofwel meer gewerkte uren per week ofwel een hoger uurloon, maar lijkt een combinatie van beide.

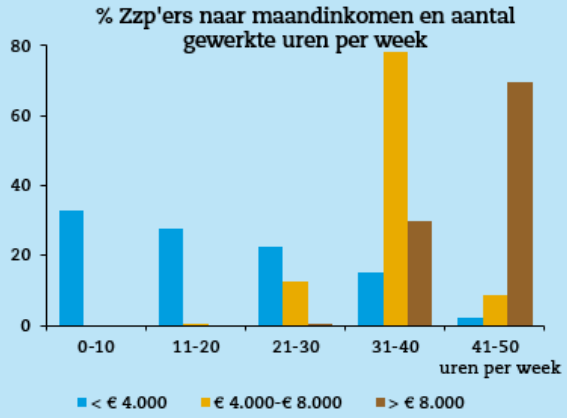

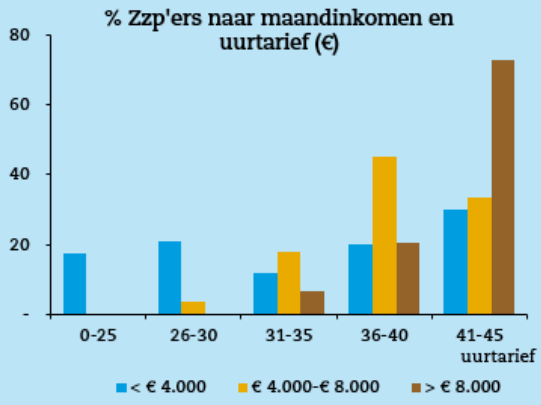

3.5 Orderportefeuille

Werkvoorraad gedaald
De werkvoorraad is in het eerste halfjaar van 2019 gedaald. De orderportefeuille van zzp'ers bedroeg gemiddeld 18 weken, dit is een daling van één week ten opzichte van het tweede halfjaar van 2018. Ruim één op de vier zzp'ers gaf aan dat de werkvoorraad is afgenomen in het eerste halfjaar van 2019 (een stijging van 5%-punt ten opzichte van het tweede halfjaar van 2018).

Werkvoorraad op normaal niveau en gelijkblijvende marktverwachting
Bijna 60% van de zzp'ers gaven over het eerste halfjaar van 2019 aan dat de werkvoorraad normaal was voor de tijd van het jaar. Het aandeel zzp'ers dat de werkvoorraad als groot beoordeelde daalde met ruim 10%-punt en het aandeel van de zzp'ers dat de werkvoorraad als klein beoordeelde steeg met 5%-punt.
Doordat de werkvoorraad al zo hoog ligt is er sinds begin 2017 een dalende lijn te zien wat betreft de verwachting dat de markt aantrekt in de aankomende maanden. In het eerste halfjaar van 2019 verwacht het merendeel van de zzp'ers dat de markt gelijk blijft (70%), net als in het tweede halfjaar van 2018. Een stijging is te zien in het aandeel zzp'ers die verwachten dat de markt zal gaan afzwakken (+8%-punt). Aan de andere kant is er een daling te zien in het aandeel van de zzp'ers die verwachten dat de markt verder zal gaan aantrekken (-11%-punt).

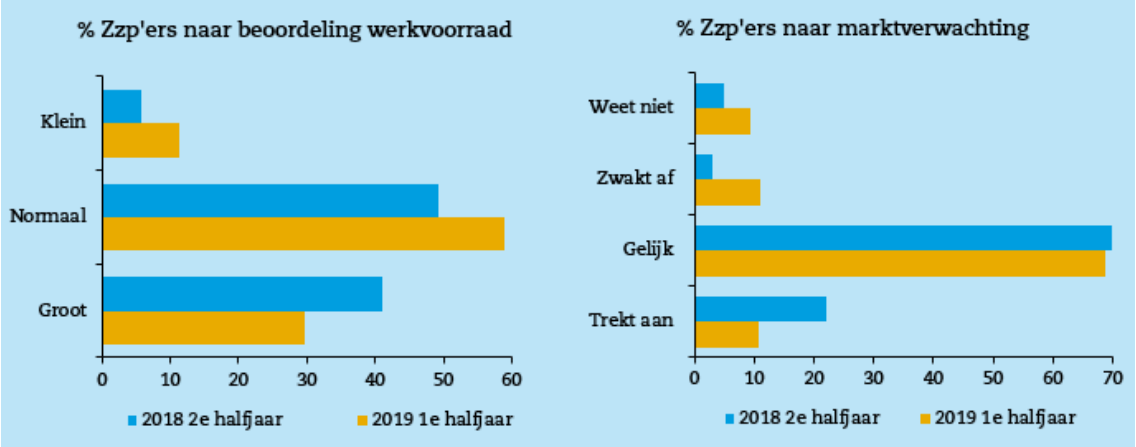

3.6 Belemmeringen en toekomstplannen

Zzp'ers ervaren weinig belemmeringen bij de uitvoering van het werk
Bijna 80% van de zzp'ers gaf aan geen belemmeringen te ondervinden bij de uitvoering van het beroep. Het aandeel zzp'ers dat aangaf geen last te hebben van belemmeringen is daarmee met ongeveer 10%-punt gedaald ten opzichte van het tweede halfjaar van 2018. Indien er wel belemmeringen werden ondervonden, werden met name administratieve lasten (44%), de concurrentie met buitenlandse zzp'ers (36%) en regelgeving (26%) genoemd. Regelgeving wordt in het eerste halfjaar van 2019 beduidend vaker genoemd als belemmering dan in het tweede halfjaar van 2018.
In het eerste halfjaar van 2019 verwachtte ruim 60% van de zzp'ers ook in 2020 als zzp'er te blijven werken. Daarnaast gaf 8% aan met pensioen te gaan aankomend jaar en gaf bijna geen enkele zzp'er aan op zoek te gaan naar een bijbaan, naast het zzp-schap.

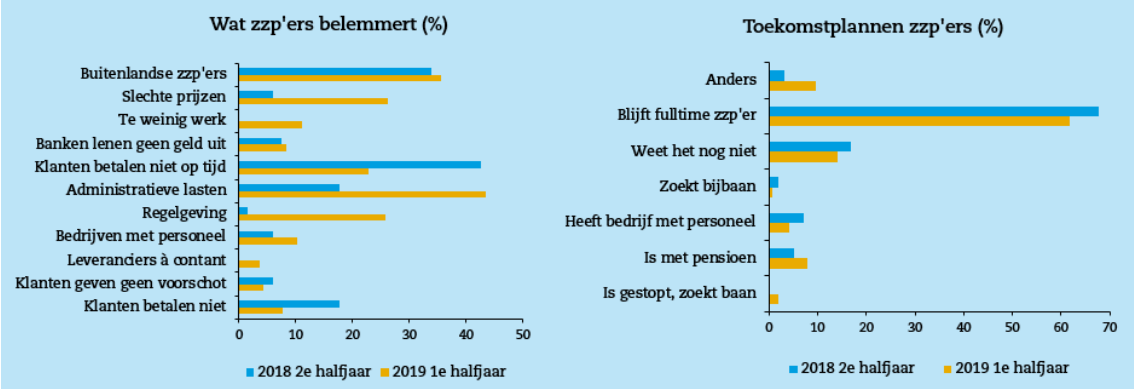
Wat zzp'ers belemmert (%)
Buitenlandse zzp'ers
Slechte prijzen
Te weinig werk
Banken lenen geen geld uit
Klanten betalen niet op tijd
Administratieve lasten
Regelgeving
Bedrijven met personeel
Leveranciers à contant
Klanten geven geen voorschot
Klanten betalen niet
0
10
20
30
40
50
2018 2e halfjaar
2019 1e halfjaar
Toekomstplannen zzp'ers (%)
Anders
Blijft fulltime zzp'er
Weet het nog niet
Zoekt bijbaan
Heeft bedrijf met personeel
Is met pensioen
Is gestopt, zoekt baan
0
10
20
30
40
50
60
70
2018 2e halfjaar
2019 1e halfjaar

4 Algemene bouw

4.1 Gewerkte uren per week

Gemiddeld aantal gewerkte uren per week constant
Het gemiddelde aantal gewerkte uren per week is in de algemene bouw in het eerste halfjaar van 2019 ongeveer gelijk gebleven ten opzichte van het tweede halfjaar van 2018. Daarmee lag het gemiddelde aantal gewerkte uren per week op 41½. Bijna 30% van de zzp'ers werkte meer dan 40 uur per week. Ruim de helft van de zzp'ers in de algemene bouw werkte tussen 31 en 40 uur per week.

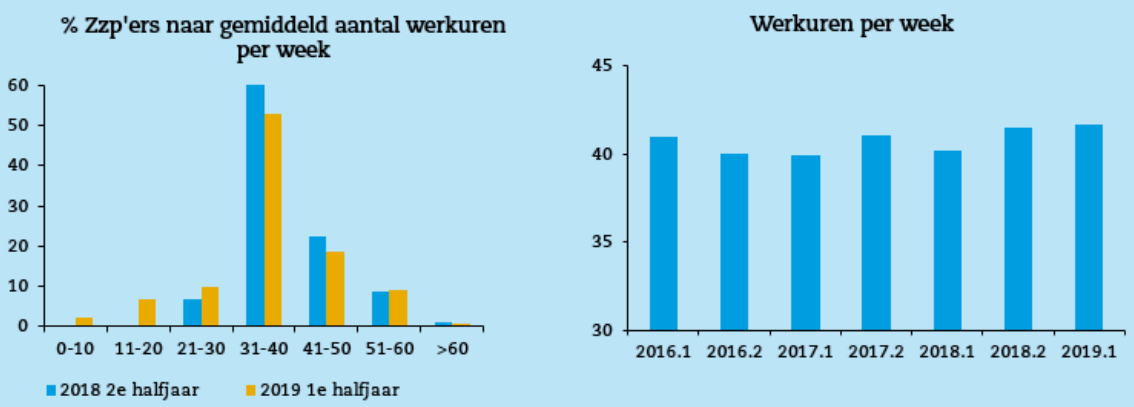

Bezettingsgraad gestegen
Het aandeel zzp'ers dat aangaf volledig bezet te zijn geweest in het eerste halfjaar van 2019 is fors gestegen ten opzichte van het tweede halfjaar van 2018 (+33%-punt naar 85%). Ook de bezettingsgraad, oftewel de verhouding tussen het aantal daadwerkelijk gewerkte uren en het aantal uren dat mogelijk gewerkt zou kunnen worden bij volledige bezetting, is in de algemene bouw gestegen in het eerste halfjaar van 2019, naar 97%.

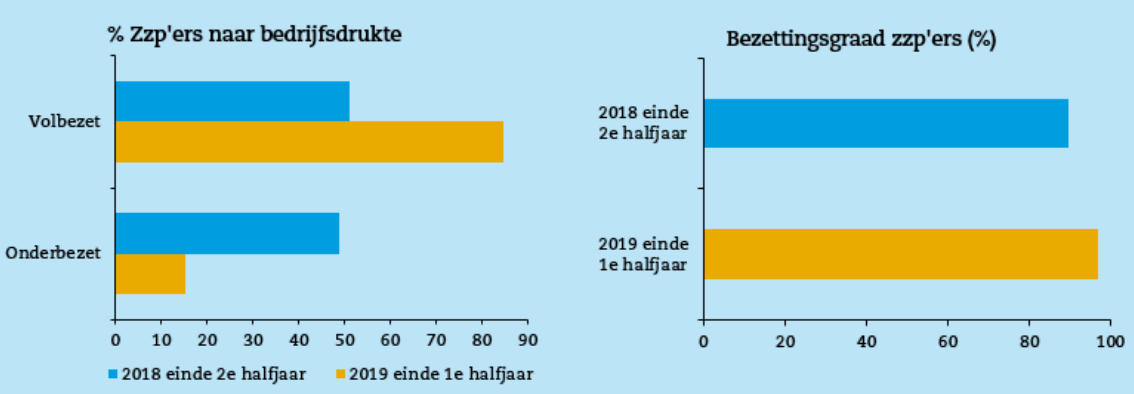

4.2 Gewerkte weken

Gemiddeld aantal gewerkte weken gelijk gebleven
In het eerste halfjaar van 2019 is het gemiddelde aantal gewerkte weken gelijk gebleven ten opzichte van het tweede halfjaar van 2018. Het gemiddelde aantal gewerkte weken ligt al sinds 2016 op 23 weken per jaar. Er heeft wel een verschuiving plaatsgevonden, een minder groot aandeel van de zzp'ers gaf aan 21 tot 25 weken te hebben gewerkt in het eerste halfjaar van

2019 (-7%-punt), terwijl het aandeel van de zzp'ers dat alle 26 weken heeft gewerkt is toegenomen (+7%-punt).

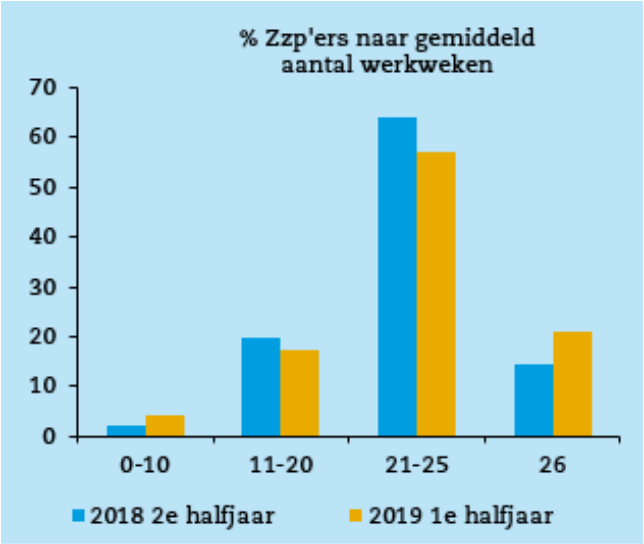

4.3 Uurtarieven

Stijging gemiddeld uurtarief
Na een daling van 3% in het tweede halfjaar van 2018, is het gemiddelde uurtarief van zzp'ers in de algemene bouw in het eerste halfjaar van 2019 gestegen, met 2% naar € 43. Hiermee ligt het uurtarief vlak onder het niveau van het eerste halfjaar van 2018. De stijging van het uurtarief in het eerste halfjaar van 2019 is met name te verklaren doordat het aandeel van de zzp'ers dat meer dan € 40 als uurtarief hanteerde is gestegen (+3%-punt).

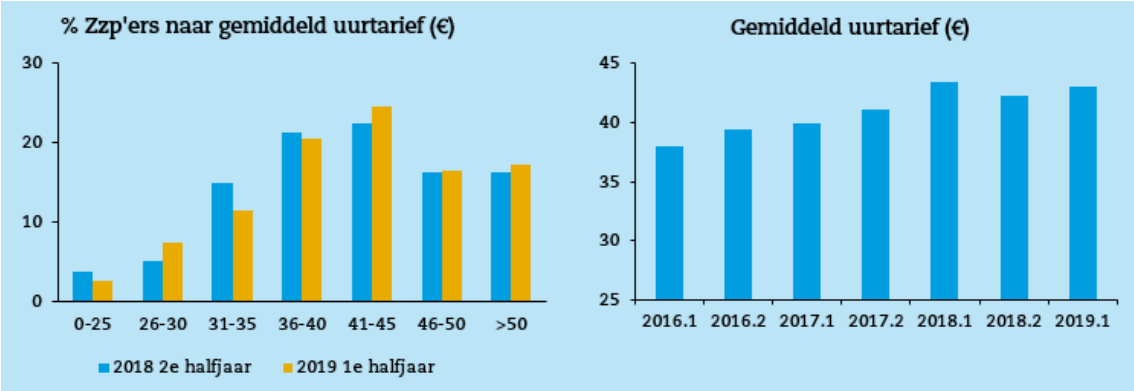

Lichte daling zowel hoogste als laagste uurtarief
Zowel het laagste als het hoogste uurtarief is in de algemene bouw licht gedaald, met respectievelijk € 0,70 en € 0,30. Hiermee kwam het laagste uurtarief uit op ongeveer € 40 en het hoogste uurtarief op € 45. Het verschil tussen het hoogste en het laagste uurtarief is licht gestegen.

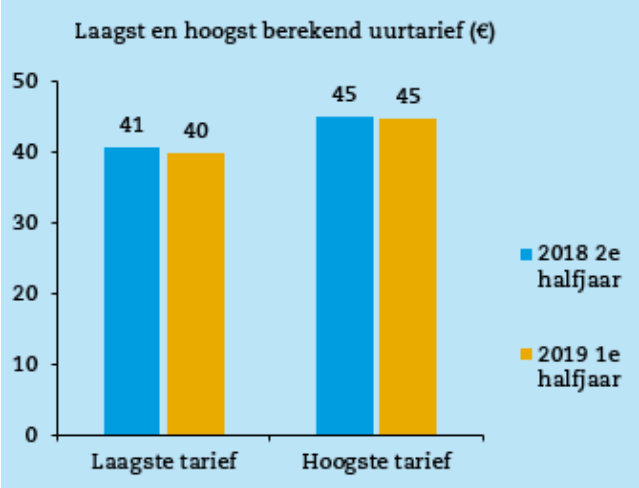

4.4 Omzet en bruto inkomen

Omzet gestegen
In het eerste halfjaar van 2019 is in de algemene bouw de berekende omzet per zzp'er (op basis van het aantal gewerkte uren, het aantal gewerkte weken per halfjaar en het gehanteerde uurtarief) gestegen met bijna 4%. Dit komt met name door de stijging van bijna 2% van het gemiddelde uurtarief. Net als in voorgaande jaren droeg de woningbouw het meeste bij aan de omzet (56%).

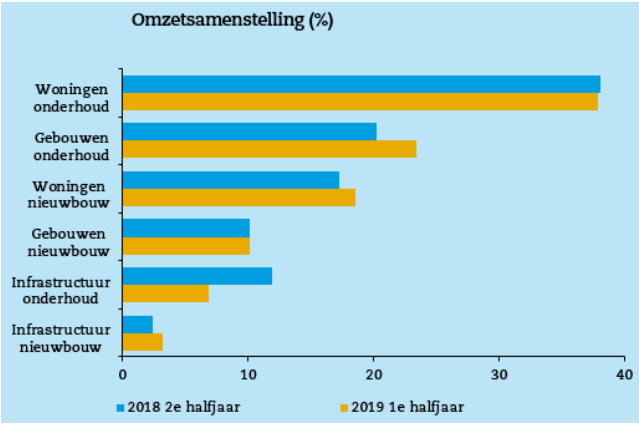

Bruto inkomen gelijk gebleven
Het bruto inkomen is in het eerste halfjaar van 2019 gelijk gebleven ten opzichte van het tweede halfjaar van 2018 en komt hiermee uit op € 6.250 per maand. Het aandeel van de zzp'ers dat meer dan € 10.000 per maand verdiende is in het eerste halfjaar van 2019 met 10%-punt gestegen, ook het aandeel zzp'ers dat minder verdiende dan € 2.500 per maand is gestegen met 10%-punt.

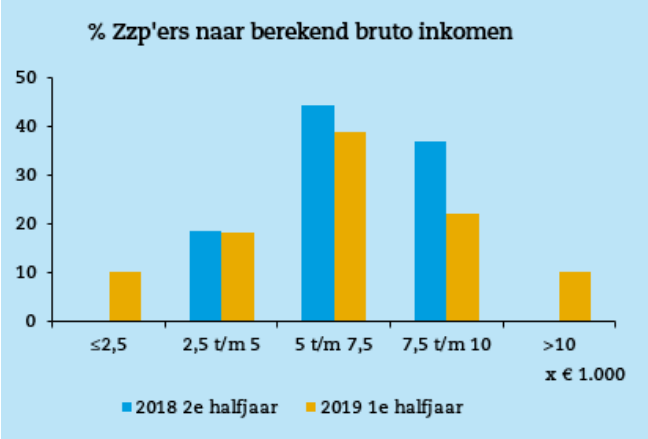

4.5 Orderportefeuille

Werkvoorraad gedaald
Na de forse stijging van de werkvoorraad in het tweede halfjaar van 2018 is deze in het eerste halfjaar van 2019 gedaald, met drie weken. Gemiddeld bedroeg de orderportefeuille van zzp'ers ongeveer 18½ week. Hiermee ligt de werkvoorraad van zzp'ers in de algemene bouw weer meer in lijn met de werkvoorraad van zzp'ers in de gespecialiseerde bouw en de gww-sector. Ongeveer één op de drie zzp'ers gaf aan dat de werkvoorraad kleiner is geworden ten opzichte van het tweede halfjaar van 2018.

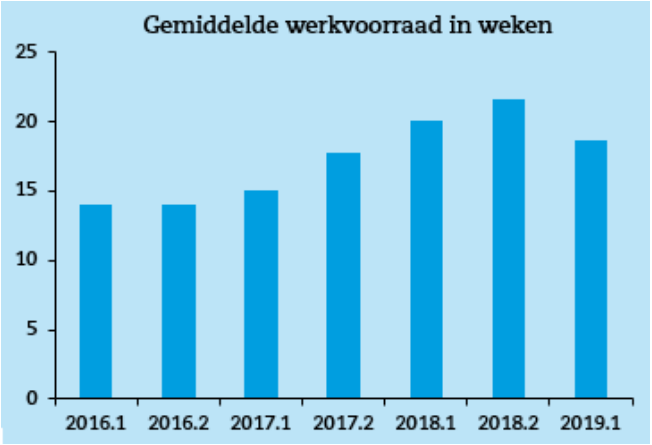

Zzp'ers hebben een gelijkblijvende marktverwachting
Net als in het tweede halfjaar van 2018 gaf ruim de meerderheid van de zzp'ers in het eerste halfjaar van 2019 aan dat de werkvoorraad normaal was voor de tijd van het jaar. Dit aandeel is met 8%-punt toegenomen ten opzichte van het tweede halfjaar van 2018. Het aandeel van de zzp'ers die de werkvoorraad als groot beoordeelde is met ruim 10%-punt gedaald naar 28%. Daarnaast is het aandeel van de zzp'ers dat de werkvoorraad als klein beoordeelde met 7%-punt gestegen en ligt hiermee weer op hetzelfde niveau als in het eerste halfjaar van 2018.
Het aandeel zzp'ers dat verwachtte dat de markt op het huidige niveau zal blijven is licht gestegen (+4%-punt) naar 72%. Ongeveer één op de tien zzp'ers verwacht dat de markt verder zal aantrekken, dit is een forse daling aangezien dit aandeel in de tweede helft van 2018 nog één op de vier zzp'ers was.

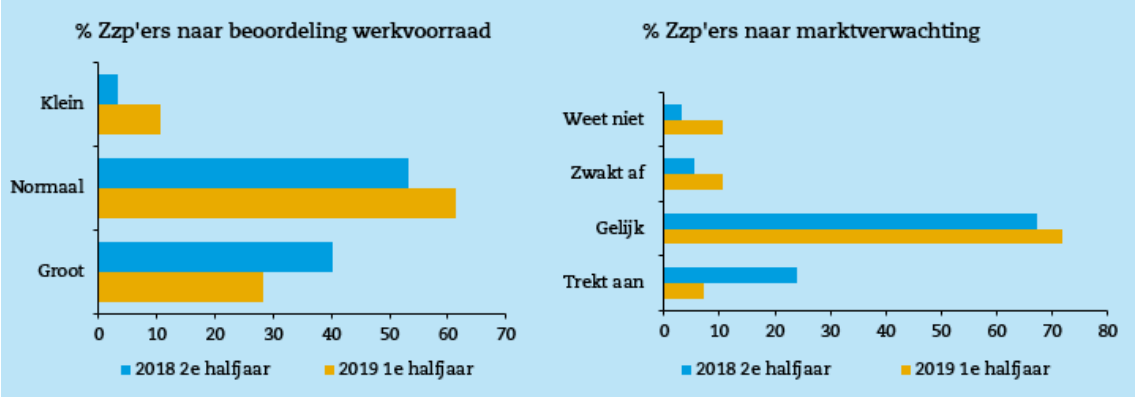

4.6 Belemmeringen en toekomstplannen

Ruime meerderheid van zzp'ers ondervindt geen belemmeringen
Ongeveer 80% van de zzp'ers gaf aan in het eerste halfjaar van 2019 geen belemmeringen te hebben ondervonden bij de uitvoering van het beroep, net als in het tweede halfjaar van 2018. Van de zzp'ers die wel belemmeringen ondervonden, gaf ruim de helft aan administratieve lasten als belemmering te zien (55%). Daarnaast werden ook het toenemend aantal buitenlandse zzp'ers (41%), de regelgeving (26%) en klanten die niet op tijd betalen (26%) regelmatig genoemd. Het niet op tijd betalen van de klant en het helemaal niet betalen van klanten werden beide minder genoemd als belemmering.
Ongeveer 60% van de zzp'ers verwachtte in het eerste halfjaar van 2019 ook in de toekomst te blijven werken als zzp'er. Hiermee is dit aandeel met 16%-punt gedaald. Ook het aandeel van de zzp'ers die kansen ziet om het bedrijf uit te breiden met personeel is gedaald, van 11% in het tweede halfjaar van 2018 naar 2% in het eerste halfjaar van 2019.

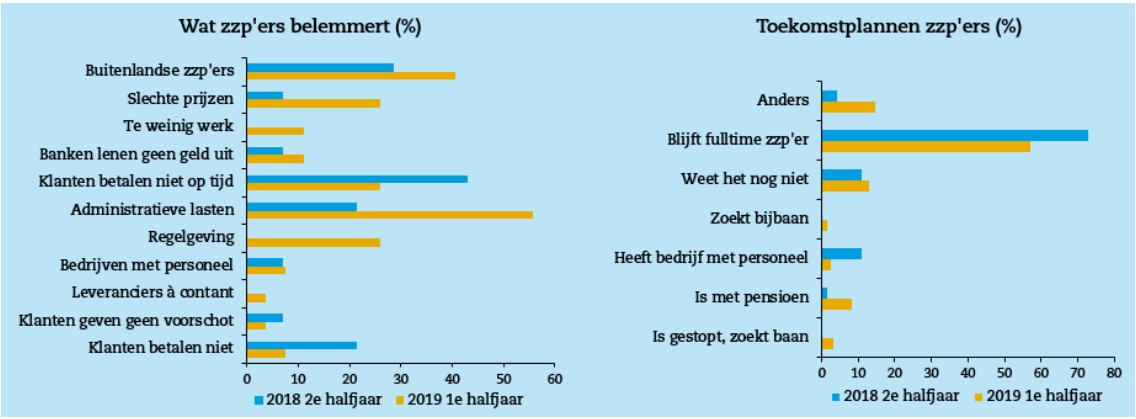

5 Gespecialiseerde bouw

5.1 Gewerkte uren per week

Aantal gewerkte uren per week gestegen
In de gespecialiseerde bouw is het aantal gewerkte uren in het eerste halfjaar van 2019 met 2% toegenomen ten opzichte van het tweede halfjaar van 2018. Gemiddeld werd er in het eerste halfjaar van 2019 ruim 41 uur per week gewerkt. De stijging is met name te verklaren doordat het aandeel zzp'ers dat aangaf meer dan 50 uur per week te werken met 9%-punt is gestegen in het eerste halfjaar van 2019. De helft van de zzp'ers werkte in het eerste halfjaar van 2019 tussen 31 en 40 uur per week.

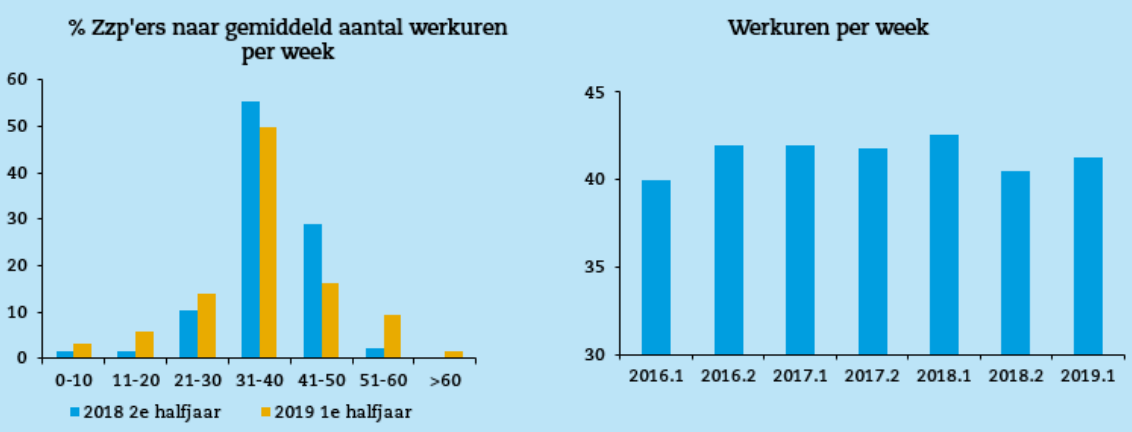

Bezettingsgraad gestegen
De bezettingsgraad wordt gedefinieerd als het aantal feitelijk gewerkte uren als aandeel van het aantal uren dat mogelijk gewerkt kon worden bij volledige bezetting. De bezettingsgraad is in de gespecialiseerde bouw in het eerste halfjaar van 2019 gestegen naar 97%. Daarmee is ook het aandeel zzp'ers dat aangaf volledig bezet te zijn fors gestegen, van 56% in het tweede halfjaar van 2018 naar 81% in het eerste halfjaar van 2019.

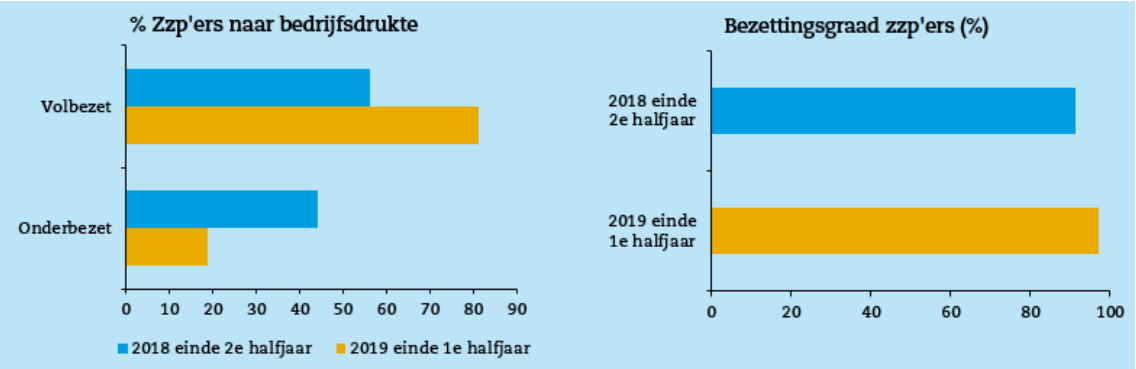

5.2 Gewerkte weken

Gemiddeld aantal gewerkte weken constant gebleven
In de gespecialiseerde bouw is het gemiddeld aantal gewerkte weken in het eerst halfjaar van 2019 gelijk gebleven ten opzichte van het tweede halfjaar van 2018. Gemiddeld werd 23 van de 26 weken gewerkt. Hoewel er meer zzp'ers alle 26 weken hebben gewerkt in het eerste halfjaar

van 2019, is het aandeel zzp'ers dat tussen 21 en 25 weken heeft gewerkt afgenomen. Daarnaast is het aandeel zzp'ers die minder dan 20 weken hebben gewerkt licht gestegen.

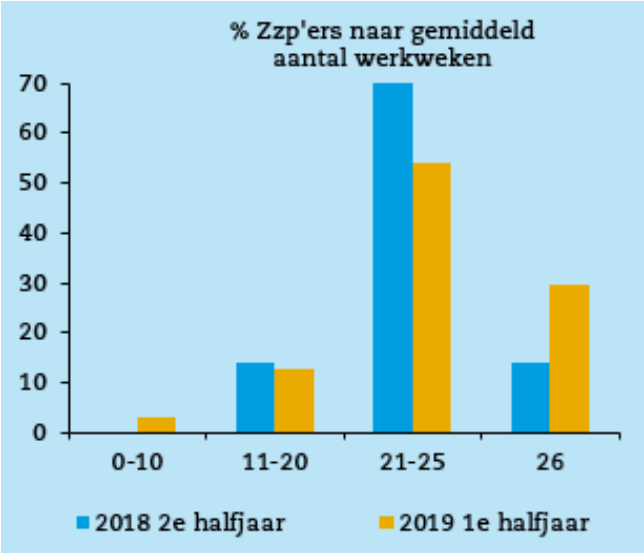

5.3 Uurtarieven

Gemiddeld uurtarief gestegen

Het gemiddelde uurtarief van zzp'ers in de gespecialiseerde bouw is in het eerste halfjaar van 2019 met 3% gestegen (€ 1,40). Het gemiddelde uurtarief lag daarmee op bijna € 44,50. Deze stijging werd vooral veroorzaakt doordat het aandeel zzp'ers dat meer dan € 40 per uur verdiende met 7%-punt is gestegen. Twee op de drie zzp'ers verdiende meer dan € 40 per uur in het eerste halfjaar van 2019. Ruim de helft van de zzp'ers in de gespecialiseerde bouw hanteerde een uurtarief tussen de € 36 en € 45.

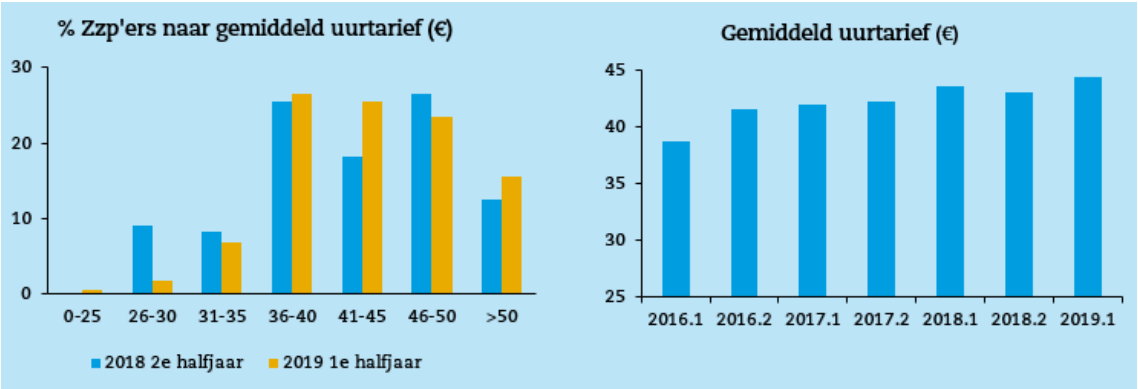

Hoogste en laagste uurtarief gestegen

Het laagste uurtarief is in de gespecialiseerde bouw in het eerste halfjaar van 2019 licht gestegen ten opzichte van het tweede halfjaar van 2018 naar bijna € 42. Hiermee zet de stijging van het laagste uurtarief van de afgelopen jaren voort. Het hoogste uurtarief is met ongeveer € 3 toegenomen naar ruim € 48. Hiermee is het verschil tussen beide tarieven, voor het eerst sinds eind 2016, toegenomen.

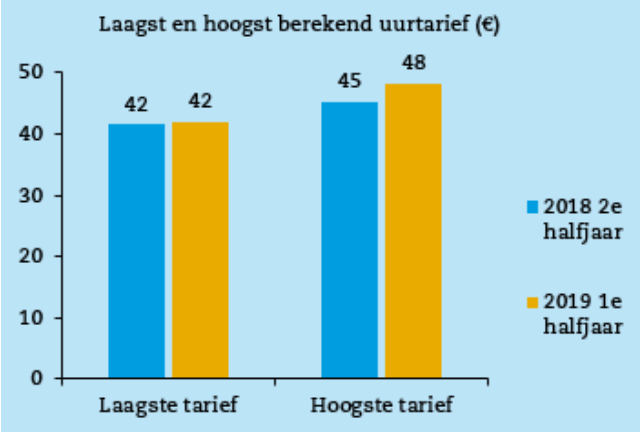

5.4 Omzet en bruto inkomen

Omzet gestegen
De omzet in de gespecialiseerde bouw is, na een daling van ruim 5½% in het tweede halfjaar van 2018, in het eerste halfjaar van 2019 met ongeveer 6% gestegen. De omzetstijging is met name toe te schrijven aan de stijging van het gemiddelde uurtarief (+3%). Daarnaast is het aantal gewerkte uren per week ook gestegen (+2%).
Ongeveer de helft van de omzet is afkomstig uit de woningbouw in het eerste halfjaar van 2019. Het aandeel is hiermee licht gestegen ten opzichte van het tweede halfjaar van 2018 (+2%-punt). De bijdrage van infrastructurele werkzaamheden is in het eerste halfjaar van 2019 afgenomen met 3%-punt.

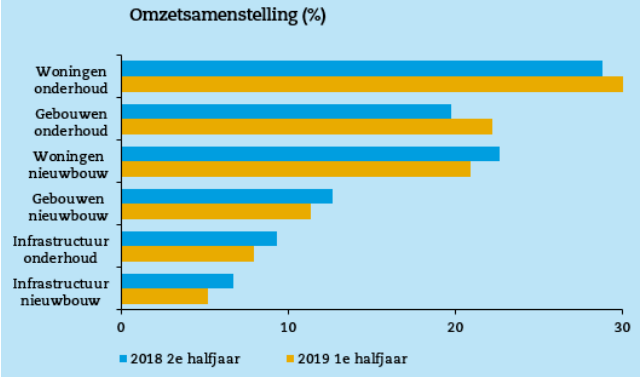

Bruto inkomen gedaald
Het gemiddelde bruto inkomen van zzp'ers in de gespecialiseerde bouw is in het eerste halfjaar van 2019 met ongeveer € 100 gedaald. Gemiddeld verdienden zzp'ers in de gespecialiseerde bouw ongeveer € 6.400 per maand. Het aandeel zzp'ers dat meer dan € 7.500 verdiende is licht gedaald (-3%-punt). Daarnaast is het aandeel zzp'ers dat minder dan € 5.000 per maand verdiende met bijna 9%-punt gestegen.

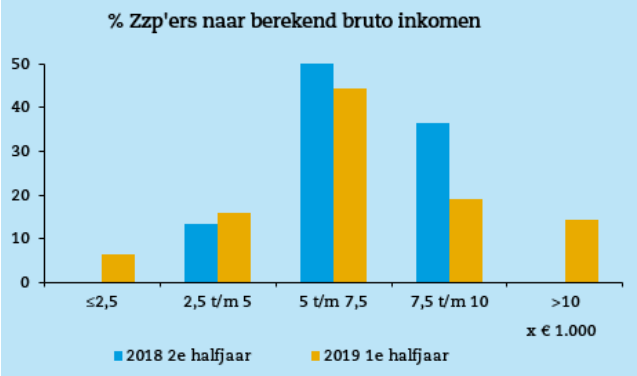

5.5 Orderportefeuille

Werkvoorraad gestegen
Na de forse daling van de werkvoorraad in het tweede halfjaar van 2018 is de werkvoorraad in het eerste halfjaar van 2019 met bijna één week toegenomen. De gemiddelde werkvoorraad van zzp'ers in de gespecialiseerde bouw ligt hiermee op ruim 17 weken. Eén op de vier zzp'ers gaf aan dat de werkvoorraad is gestegen ten opzichte van het tweede halfjaar van 2018. Daarnaast gaf ruim de helft van de zzp'ers aan dat de werkvoorraad gelijk is gebleven in het eerste halfjaar van 2019.

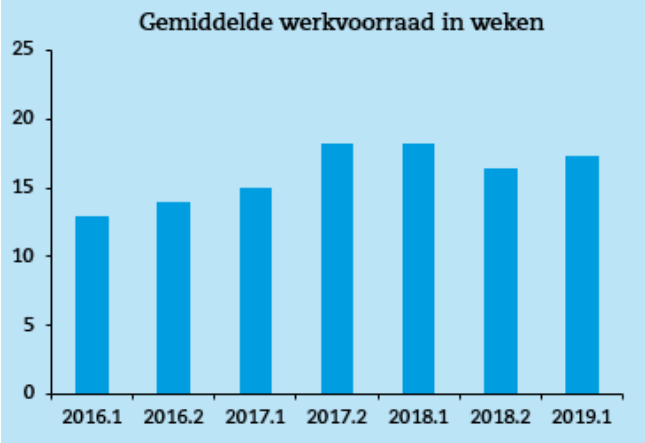

Normale werkvoorraad voor zzp'ers en positieve toekomstverwachtingen
De werkvoorraad werd door één op de drie zzp'ers beoordeeld als groot voor de tijd van het jaar, dit is echter een daling ten opzichte van het tweede halfjaar van 2018 (-10%-punt). Ruim de helft van de zzp'ers beoordeelde de werkvoorraad als normaal voor de tijd van het jaar (+10%-punt).
Ongeveer twee op de drie zzp'ers in de gespecialiseerde bouw verwacht dat de markt volgend jaar hetzelfde zal presteren als afgelopen jaar. Ruim 10% van de zzp'ers verwacht dat de markt zal gaan afzwakken volgend jaar, dit is een forse stijging aangezien in het tweede halfjaar van 2018 maar 1% van de zzp'ers verwachtte dat de markt zou gaan afzwakken. Daarnaast verwacht bijna 15% van de zzp'ers dat de markt volgend jaar verder gaat aantrekken (-7%-punt).

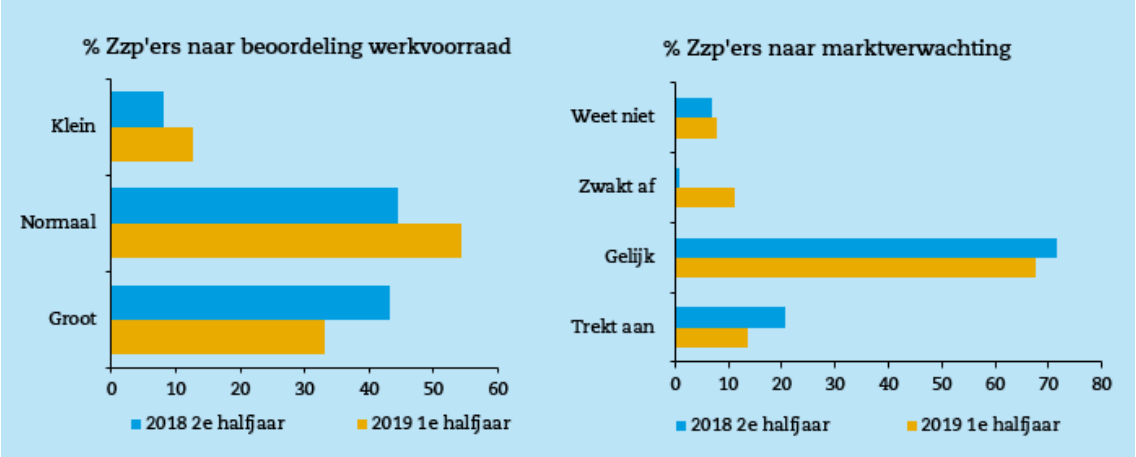

5.6 Belemmeringen en toekomstplannen

Zzp'ers ervaren nauwelijks belemmeringen bij uitvoering werk
Bijna 80% van de zzp'ers gaf aan geen belemmeringen te ondervinden bij de uitvoering van het werk. Het aandeel van de zzp'ers dat heeft aangegeven geen belemmeringen te ondervinden in het eerste halfjaar van 2019 is ten opzichte van het tweede halfjaar van 2018 met 17%-punt gedaald. De zzp'ers die hebben aangegeven wel belemmeringen te ondervinden tijdens de uitvoering van hun werk gaven hiervoor met name de concurrentie van buitenlandse zzp'ers, administratieve lasten, slechte prijzen en regelgeving als reden op.
Net als in het tweede halfjaar van 2018 gaf twee derde van de zzp'ers in de gespecialiseerde bouw aan ook in de toekomst fulltime zzp'er te blijven. Daarnaast gaf ongeveer 10% van de zzp'ers aan met pensioen te gaan.

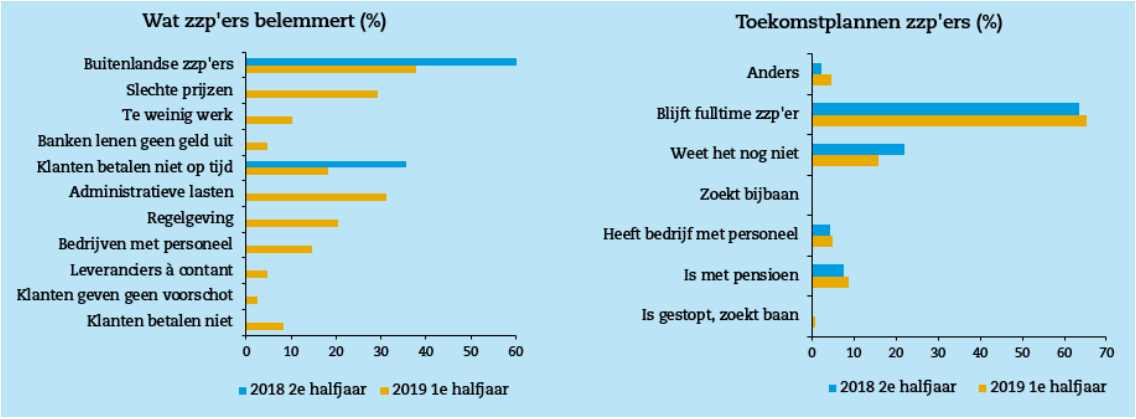

6 Grond-, water- en wegenbouw

6.1 Gewerkte uren per week

Aantal gewerkte uren per week gestegen
In de gww-sector is het gemiddeld aantal gewerkte uren per week in het eerste halfjaar van 2019 met 2½ uur gestegen. Hiermee was het gemiddelde aantal gewerkte uren in het eerste halfjaar van 2019 ruim 42½ uur per week. De forse stijging is met name te verklaren doordat het aandeel van de zzp'ers die meer dan 40 uur per week werkte in het eerste halfjaar van 2019 met ongeveer 9%-punt is toegenomen. Ongeveer twee op de drie zzp'ers in de gww-sector werkte tussen 31 en 40 uur per week.

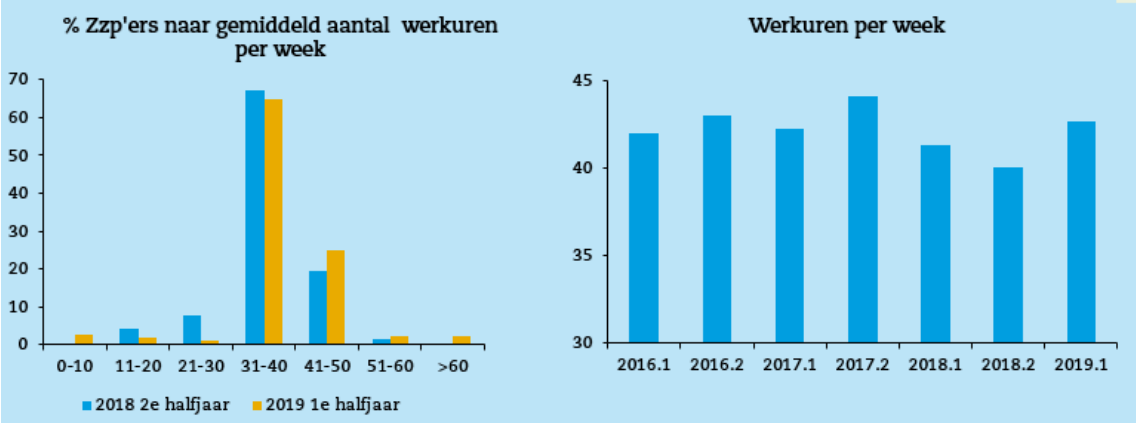

Bezettingsgraad gestegen
De bezettingsgraad wordt gedefinieerd als het aantal feitelijk gewerkte uren als aandeel van het aantal uren dat mogelijk gewerkt kon worden bij volledige bezetting. In het eerste halfjaar van 2019 is de bezettingsgraad met 5%-punt gestegen ten opzichte van het tweede halfjaar van 2018 naar 98%. Hiermee ligt de bezettingsgraad weer op hetzelfde niveau als in het eerste halfjaar van 2018.
Het aandeel van de zzp'ers dat aangaf volledige bezet te zijn is in het eerste halfjaar van 2019 gestegen ten opzichte van het tweede halfjaar van 2018, met 17%-punt. Bijna 90% van de zzp'ers gaf aan volledig bezet te zijn.

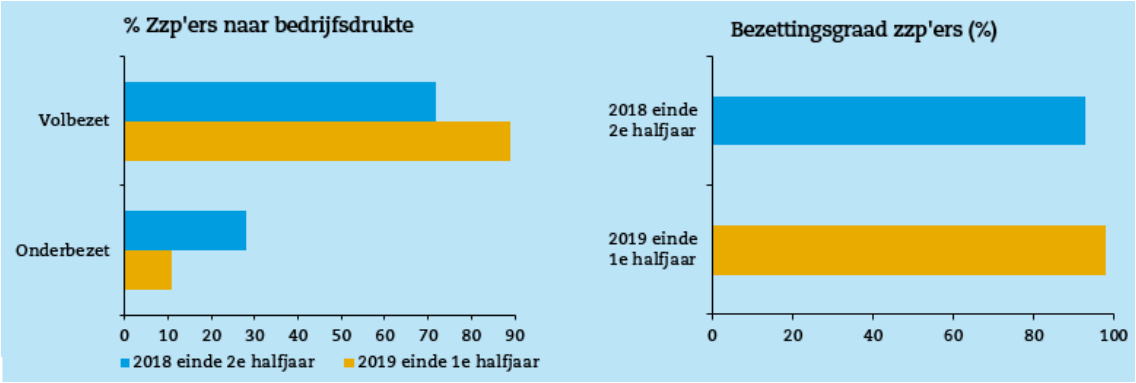

6.2 Gewerkte weken

Gemiddeld aantal gewerkte weken gelijk gebleven
Het gemiddeld aantal gewerkte weken is in het eerste halfjaar van 2019 gelijk gebleven ten opzichte van het tweede halfjaar van 2018. Hiermee werken de zzp'ers in de gww-sector 23 weken per halfjaar. Het aandeel van de zzp'ers dat in het eerst halfjaar van 2019 alle 26 weken heeft gewerkt is licht gestegen, naar 18%.

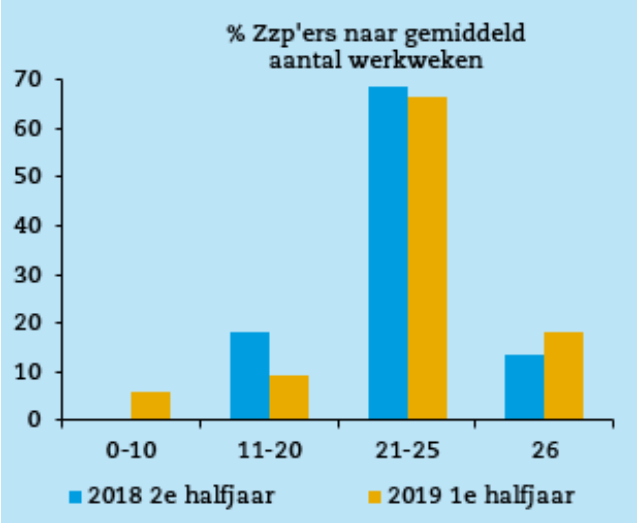

6.3 Uurtarieven

Uurtarief gestegen
Het gemiddelde uurtarief in de gww-sector is in het eerste halfjaar van 2019 met bijna € 2 toegenomen. Hiermee komt het uurtarief uit op ongeveer € 42,50 per uur.
Uit de verdeling blijkt dat de stijging met name te verklaren is doordat het aandeel zzp'ers dat meer dan € 45 per uur verdiende fors is gestegen (+18%-punt). De verdeling van de zzp'ers over de verschillende uurtarief-categorieën is wel evenrediger te noemen in het eerste halfjaar van 2019.

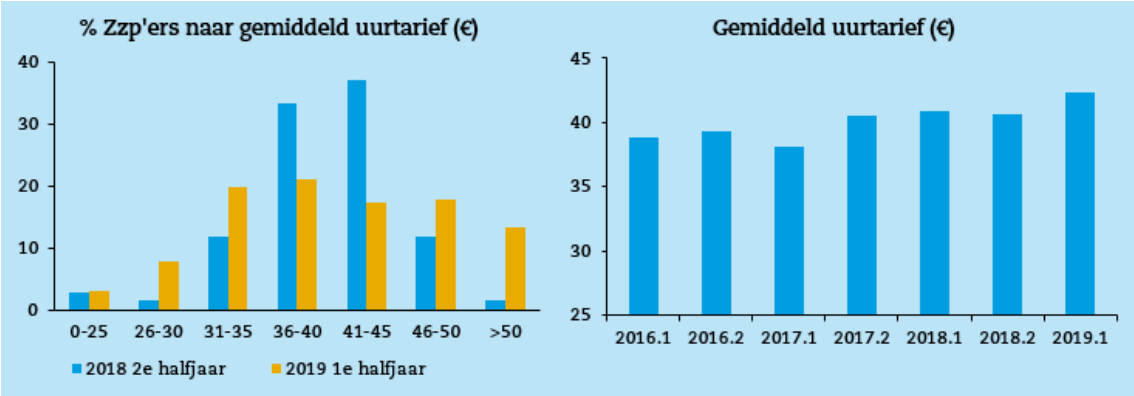

Laagste uurtarief gestegen en hoogste uurtarief gedaald
Het laagste uurtarief is in de gww-sector, na een flinke daling (€ 2) in het tweede halfjaar van 2018, met bijna € 1 gestegen in het eerste halfjaar van 2019 naar € 39. Het hoogste tarief is met bijna € 1 gedaald naar ongeveer € 43. Het verschil tussen het hoogste en het laagste tarief is hiermee afgenomen in het eerste halfjaar van 2019.

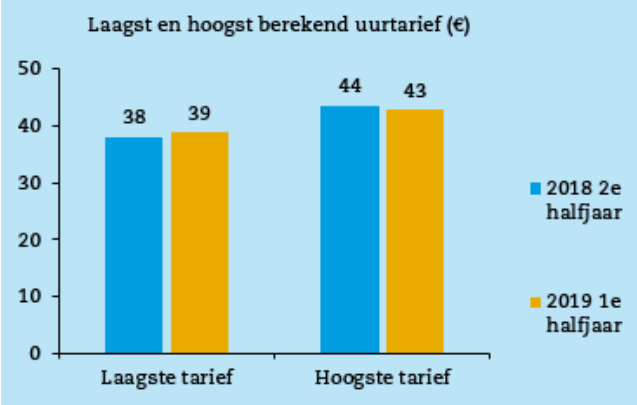

6.4 Omzet en bruto inkomen

Omzet fors gestegen

Net als in de algemene bouw en de gespecialiseerde bouw is de omzet in de gww-sector in het eerste halfjaar van 2019 gestegen. De omzetstijging in de gww-sector is, met bijna 11%, echter een stuk hoger dan in de andere bouwsectoren. De forse stijging is met name te verklaren door de sterkte stijging van het aantal gewerkte uren per week (7%) en de stijging van het gemiddelde uurtarief (4%).
De evenredige verdeling van de omzetsamenstelling in het tweede halfjaar van 2018 heeft in het eerste halfjaar van 2019 niet doorgezet. De omzet kwam voor het grootste gedeelte (73%) uit de infrastructuur, dit is een stijging van 6%-punt ten opzichte van het eerste halfjaar van 2018.

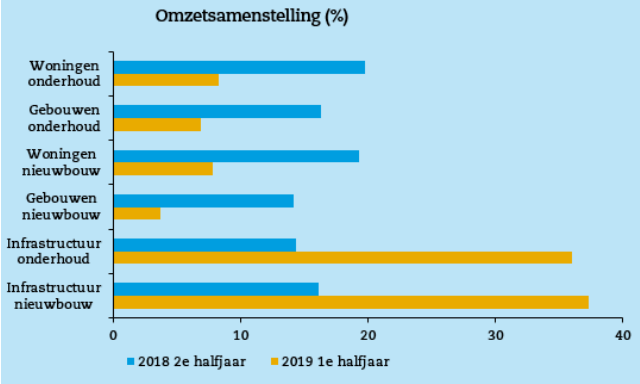

Bruto inkomen gestegen

Het bruto inkomen is in het eerste halfjaar van 2019 gestegen ten opzichte van het tweede halfjaar van 2018. De zzp'ers in de gww-sector verdienden gemiddeld ongeveer € 6.450 per maand. De stijging is te verklaren doordat het aandeel zzp'ers dat meer dan € 7.500 per maand verdiende fors is toegenomen in het eerste halfjaar van 2019, naar 41% (stijging van 24%-punt).

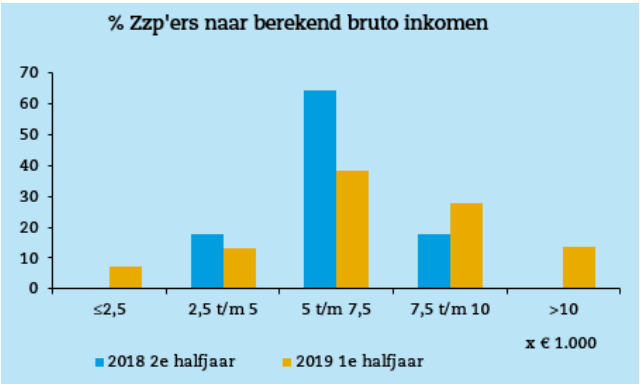

6.5 Orderportefeuille

Werkvoorraad gedaald

De gemiddelde werkvoorraad van de zzp'ers in de gww-sector is in het eerste halfjaar van 2019 met bijna twee weken gedaald. De gemiddelde werkvoorraad komt hiermee uit op 19 weken. Ongeveer één op de drie zzp'ers gaf aan dat de werkvoorraad is afgenomen, dit is een stijging van bijna 10%-punt. Het aandeel zzp'ers dat aangaf dat de werkvoorraad constant is gebleven lag op ongeveer 45% in het eerste halfjaar van 2019.

Zzp'ers in de infra positief over werkvoorraad en marktverwachting

Het aandeel van de zzp'ers dat de werkvoorraad als groot inschatte is gedaald naar ongeveer één op de vijf zzp'ers in het eerste halfjaar van 2019. Dit is een daling van 13%-punt. Het aandeel van de zzp'ers dat de werkvoorraad als normaal beoordeelde is daarentegen gestegen met 16%-punt in het eerste halfjaar van 2019 naar drie op de vier zzp'ers.
Ongeveer 60% van de zzp'ers verwacht dat de markt gelijk zal blijven het komende jaar. Voor het eerst sinds lange tijd is het aandeel zzp'ers dat verwacht dat de markt gaat afzwakken groter dan het aandeel zzp'ers dat verwacht dat de markt zal gaan aantrekken. Een stijging van 10%-punt is waarneembaar in het aandeel van de zzp'ers die verwachten dat de markt zal afzwakken. Een 10%-punt daling is te zien in het aandeel zzp'ers die verwachten dat de markt verder zal aantrekken.

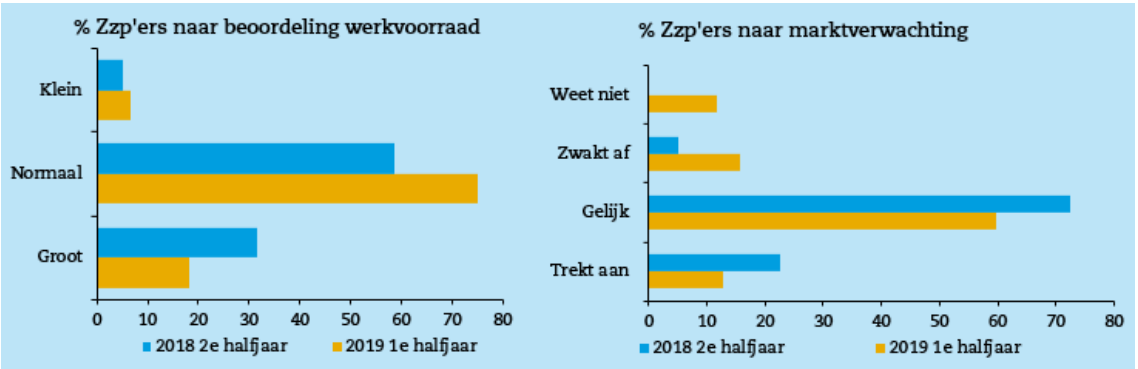

6.6 Belemmeringen en toekomstplannen

Meer zzp'ers last van belemmeringen, meeste blijven zzp'er in de toekomst

Bijna 60% van de zzp'ers in de gww-sector gaf aan geen belemmeringen te ondervinden bij het uitvoeren van het beroep. Aangezien het aandeel in het tweede halfjaar van 2018 nog 98% was is dit een forse daling te noemen. Het toegenomen aantal zzp'ers die last hadden van belemmeringen in het eerste halfjaar van 2019 gaven met name administratieve lasten (47%), regelgeving (42%) en klanten die niet op tijd betalen (28%) aan als redenen.

In het eerste halfjaar van 2019 was bijna 70% van de zzp’ers van plan om in de toekomst werkzaam te blijven als zzp’er (+3%-punt). Daarnaast gaf 7% van de zzp’ers aan kansen te zien om het bedrijf uit te breiden met personeel.

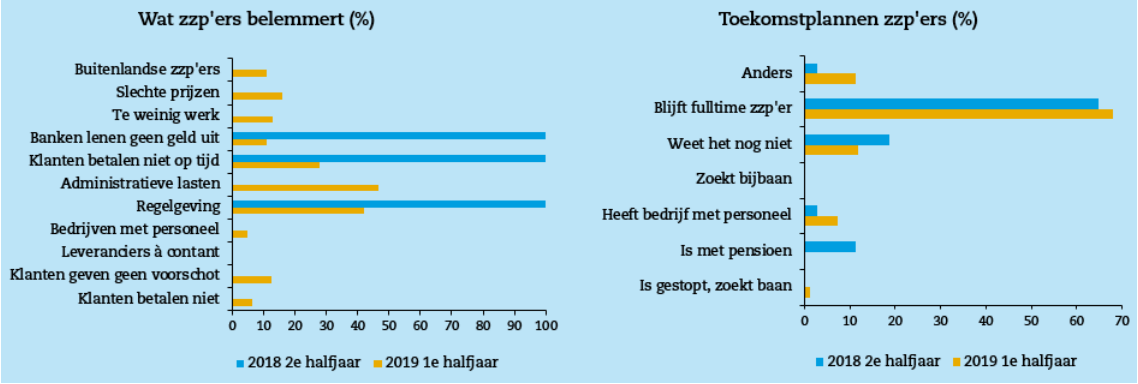

Bijlage

Voor het onderzoek is een steekproef getrokken van ruim 10.000 zzp'ers uit een populatie van ongeveer 155.000 zzp'ers, die eind juni 2019 stonden ingeschreven in het Handelsregister van de Kamers van Koophandel in Nederland. De steekproef is gestratificeerd naar drie sectortypen conform de Standaard Bedrijfsindeling (SBI) 2008 van het CBS. De responsgroep is ten opzichte van de steekproef representatief naar sectortype. De omvang van de respons is gebruikelijk voor onderzoeken onder kleine ondernemers en ligt in lijn met die van eerdere onderzoeken onder zzp'ers. De uitkomsten zijn naar sector naar het totaal van de populatie gewogen.

Tabel A Samenstelling populatie, steekproef en responsgroep naar sectortype

Sectortype	Populatie*	%	Steekproef	%	Responsgroep	%
Algemene bouw (SBI 41)	66.477	43	3.795	37	159	35
Grond-, water- en wegenbouw (SBI 42)	7.290	5	1.896	18	79	18
Gespecialiseerde bouw (SBI 43)	81.501	52	4.597	45	209	47
Totaal	**155.268**	**100**	**10.288**	**100**	**447**	**100**

*Betreft het gemiddeld aantal zzp'ers dat in de eerste helft van 2019 in het Handelsregister van de Kamers van Koophandel stond ingeschreven

Bron: EIB en KvK

Tabel B Samenstelling steekproefpopulatie en responsgroep naar regio, procenten

Regio	Steekproef	Responsgroep
Noord (Groningen, Friesland, Drenthe)	10	11
Oost (Overijssel, Gelderland, Flevoland)	20	19
West (Noord-Holland, Zuid-Holland, Utrecht)	46	44
Zuid (Zeeland, Noord-Brabant, Limburg)	24	26
Totaal	**100**	**100**

Bron: EIB

Begrippenlijst

Berekende omzet
Omzet berekend op basis van het aantal gewerkte uren per week, weken per halfjaar en het gehanteerde uurtarief in het tweede halfjaar van 2018.

Bezettingsgraad
Het werkelijk aantal gewerkte uren afgezet tegen dat wat mogelijk geweest zou zijn bij volledige bezetting.

Bruto inkomen
Gemiddeld aantal gewerkte uren per week keer het gemiddeld aantal gewerkte weken, vermenigvuldigd met het gemiddelde uurtarief (arbeidsinkomen inclusief overhead, exclusief inkoop).

Uurtarief
Gemiddeld bruto uurtarief, inclusief opslagen algemene kosten, risico en winst.

Economisch Instituut
voor de Bouw

Koninginneweg 20
1075 CX Amsterdam

t (020) 205 16 00

eib@eib.nl
www.eib.nl